

Nr 411.

Av herr **Andersson** i Stockholm **m. fl.**, *angående avveckling av arbetslöshetskommissionens verksamhet m. m.*

Den över allt dominerande frågan är arbetslösheten och därmed sammanhängande svårigheter för den enskilde och för samhället. Den rådande ekonomiska ordningen och den tekniska utveckling som de olika produktionsgrenarna genomgått har gemensamt framskapat ett överskott på arbetskraft, som, med rådande system, ej ens under högkonjunktur kan placeras in i produktionen. Man måste sålunda, så länge det nuvarande samhällssystemet består, räkna med ett betydande antal människor permanent arbetslösa. Dessa ha att svälta sig fram och få uppehålla livet med den hjälp de kunna erhålla.

Samhället har i den nu rådande situationen tvingats att vidtaga vissa åtgärder för att bringa hjälp. Den av staten hittills bedrivna »hjälppolitiken» har emellertid varit sådan att densamma framskapat ökad arbetslöshet.

Därest arbetslösheten vore en tillfällig företeelse vore det tänkbart, att det vidtoges provisoriska åtgärder för att bringa hjälp av krisartad karaktär åt arbetslösa. Som förhållandena är i det nuvarande samhället, där arbetslösheten är permanent, måste krisåtgärderna avskaffas och arbetslöshetshjälpen bli av sådan art, att den bereder arbetaren möjlighet till produktivt arbete, på vilket han kan försörja sig.

Arbetslöshetskommissionen har nu bedrivit sin verksamhet i snart 20 år. Under goda och dåliga konjunkturer har det funnits brist på arbete eller i varje fall har tillgången på arbete icke stått i förhållande till tillgången på arbetskraft. Det har på grund därav alltid funnits de som måst söka arbetslöshetskommissionen eller dess lokala organ för erhållande av samhällets bidrag till uppehållet. Samhället har icke förmått giva dem produktivt arbete och har då för dem nöden drabbat hårdast måst bedriva hjälpverksamhet. Hjälpens varit och är otillräcklig. Den räcker ej för försörjning åt dem som får del av denna hjälp, och tusenden arbetslösa lämnas utan hjälp från samhället. Nöden bland de arbetslösa är oerhörd och den stegras mer och mer ju längre arbetslösheten varar.

Vi ha ovan sagt, att arbetslöshetskommissionens verksamhet varit ägnad att framskapa arbetslöshet, och vi skola här giva stöd för denna vår uppfattning. Enligt de före den 1 juli 1933 gällande direktiven för utväljande av reservarbete, eller nödhjälpsarbete som är den gamla riktiga benämningen, kunde endast sådana arbeten komma i fråga, vilka icke inom överskådlig tid skulle komma till utförande i den öppna arbetsmarknaden. De i

»kohandeln» ingående direktiven är av rakt motsatt innebörd. Arbetslöshetskommissionen giver därtill följande bekräftande förklaring.

»De sålunda uppställda reglerna för urvalet av arbetsobjekt såsom reservarbete äro i stort sett desamma som tidigare, dock med den förändringen, att man såsom villkor numera icke längre uppställer, att det föreslagna arbetet ej kan väntas komma till utförande på den öppna arbetsmarknaden under den närmaste tiden. Även mycket aktuella arbetsobjekt kunna sålunda bringas till utförande såsom reservarbeten. Det är vidare medgivet, att även arbeten, som komma enskild till godo, kunna upptagas såsom reservarbeten; dock förutsättes, att dessa arbeten äro av den storlek och beröra så väsentliga intressen, att de lämpligen böra utföras i kommunal regi (såsom statskommunala reservarbeten) eller genom arbetslöshetskommissionen (såsom statliga reservarbeten).»

Redan med den gamla bestämmelsen togs arbeten från den öppna marknaden och gjordes till nödhjälpsarbeten. Enligt de nya »kohandelsbestämmelserna» göras fler och fler av den öppna marknadens arbeten till nödhjälpsarbeten med därav följande underbetalning. Med att den öppna marknaden tillhörande arbeten göras till nödhjälpsarbeten ökar arbetslösheten i den öppna marknaden direkt. Den ökar även indirekt på grund av den avsevärt minskade köpkraften hos de tusentals arbetare, som genom nödhjälpslönerna bliva allt fattigare. Dessa saknar möjlighet att köpa de nödvändighetsvaror, som de skulle kunna köpa, därest de avlönades med den öppna marknadens löner. A. K.-systemet gör på olika vägar endast nöden större.

För ungdomen är de nu rådande förhållandena sådana, att de leder till katastrof. Tusen och åter tusen unga män och kvinnor söka förgäves efter ett arbetstillfälle och de år de skulle lära det yrke, på vilket de skulle grunda sin framtid, rinner bort i arbetslöshet och ofta i nöd och elände. Arbetslägren och mer eller mindre primitiva kurser avhjälpas icke dessa förhållanden. Om ungdomen också i några fall får hjälp till litet mat, så räddar det dem icke ur det fasansfullaste som detta system medför nämligen ovissheten för framtiden. Arbetarna vare sig de unga eller gamla vill vara eller bliva understödstagare eller fattighjon. De begära intet mer och intet mindre än att genom arbete få tillfälle att försörja sig. Denna möjlighet befrämjas icke utan den försämras med det nuvarande systemet, och därav följer ett ännu starkare resande av vårt gamla krav om arbetslöshetskommissionens avskaffande. Detta krav är riktigare nu än någonsin.

Om någon då ställer frågan, på vilket sätt man skall hjälpa de arbetslösa om A. K. avskaffas, svara vi med förslag om att produktiva arbeten skola sättas i gång med stöd av statsmedel. Men de skola då sättas i gång och bedrivas med sådana löner att arbetarna kan försörja sig och icke på sätt som nu sker, att arbetena mer och mer ordnas för utsvältning av hela

det arbetande folket. De ordinarie civila statsverken bör sålunda erhålla medel för att bedriva alla de arbeten, som de behöva utförda. Till kommunernas förfogande bör likaså ställas erforderliga medel för bedrivande av de arbeten, som inom respektive kommuner behöva utföras. Slutligen kan även medel användas för igångsättande av produktiva enskilda arbeten.

De arbetare, som trots dessa åtgärder icke kunna erhålla arbete, måste givetvis erhålla understöd. Så länge icke detta sker genom en arbetslöshetsförsäkring, måste det ske direkt genom statens försorg. Medel för dessa ändamål måste av riksdagen ställas till socialdepartementets förfogande.

I statsverkspropositionen meddelar socialministern att regeringen senare skall avlämna förslag beträffande storleken av anslagen för arbetslöshetens bekämpande. I anslutning till denna proposition skola vi framföra förslag om det belopp vi anser erforderligt för här angivna ändamål.

Med hänvisning till det anförda vilja vi härmed föreslå,

att riksdagen måtte besluta uppdraga åt regeringen att snarast möjligt efter den 1 juli 1934 avveckla arbetslöshetskommissionens verksamhet samt att bekämpa arbetslösheten och dess verkningar enligt här ovan angivna allmänna riktlinjer.

Stockholm den 23 januari 1934.

Edoff Andersson.

Karl Kilbom.

Nils Flyg.

Viktor Herou.

Verner Karlsson.

Aug. Spångberg.
